

HUMiA

Kortversion

Hjälpmedel och utveckling av metoder i arbete

2010-2011

IFS/CS Steg för Steg

Ullabritt Zoannos

Hjälpmedelsinstitutet

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
-------------------	---

Bakgrund

IFS/CS Steg för Steg – ett socialt företag för personer med psykosproblematik	2
---	---

Projektets genomförande..... 2

Handledning	4
Manualer	5
Studiecirklar	6
Möten	7
Nya deltagare	7
Egenutvärderingar och självskattningar	7
Hjälpmedel	8
Hjälpmedelsinventering och -utvärdering på Steg för Steg	8
Inledande utbildning om hjälpmedel.....	9
Inventera arbetshjälpmedel, söka nya hjälpmedel och utvärdera..	9

Resultat.....11

Övergripande resultat	11
Handledning	11
Manualer	12
Studiecirklar	12
Möten	12
Nya deltagare	12
Hjälpmedel	13

Framtidsvisioner13

Områden att vidareutveckla	14
----------------------------------	----

Introduktion

Steg för Stegs syfte med att genomföra projektet HUMiA var att fler personer med psykisk/kognitiv funktionsnedsättning skulle kunna få tillgång till metoder som ger stöd i administrativt arbete. I HUMiA byggde Steg för Steg upp metoder i administrativt arbete och utvärderade hjälpmedel utifrån metoden ESL-metodik. Den här skriften är en kortversion av den slutrapport som togs fram i projektet HUMiA¹. Kortversionen har tagits fram av Hedvig Svedlund, IFS/CS styrelse.

När projektet började hade IFS/CS handledare Anita Lindståhl sedan 2007 börjat bygga upp många rutiner med ESL-metodik som grund. Med sin årtiondelånga erfarenhet av att arbeta med TEACCH-metoden var Anita en föregångare på området. Att Anita dessutom hade lång erfarenhet av administrativt arbete gav henne en kompetens som passade på Steg för Steg. Utan Anita hade inte projektet HUMiA varit möjligt att genomföra. Anita har sedan några år slutat på IFS/CS.

Att arbeta med handledning innebär att man måste ha kunskap om allt det man ska handleda i. Bengt Norberg har varit handledare och arbetsinstruktör för dem som arbetar med ekonomiska uppdrag till Steg för Stegs kunder. Bengt har också varit studiecirkelledare i projektet HUMiA. Ett stort antal cirklar hölls i olika datorbaserade arbetsuppgifter som t ex MS Office, VISMA och hemsidan. På så vis utvecklades kunskap om hur studiecirklar ska genomföras liksom utveckling av manualer och inläring av nya datorprogram.

Ulla Elfving Ekström

Ullabritt Zoannos

Ordförande
IFS/CS

Verksamhetschef
Steg för Steg

¹Se Hjälpmedelsinstitutets hemsida www.hi.se under avslutade projekt.

1. Bakgrund

IFS/CS Steg för Steg – ett socialt företag för personer med psykosproblematik

IFS/CS, Intresseföreningen för personer med schizofreni och liknande psykososer i Centrala Stockholm är en lokalförening till Schizofreniförbundet. IFS/CS driver verksamheten Steg för Steg som består av arbetsverksamheterna Kontor & Administration, Café REKOmmenderas (f.d. Café MerSmak) och Ateljé Sticket samt utbildningar i många ämnen.

Personer med schizofreni och liknande psykososer hör till den grupp i samhället som drabbas hårdast av utanförskap och arbetslöshet. Det beror dels på att psykisk sjukdom fortfarande är omgärdad av fördomar, dels på att rehabilitering för personer med psykisk/kognitiv funktionsnedsättning är ett eftersatt område under utveckling.

2. Projektets genomförande

I boken *Psykiska funktionshinder² - stöd och hjälp vid kognitiv funktionsnedsättning* beskriver författarna de framgångsfaktorer som inverkar på en persons möjlighet att få ett arbete. Att ha haft arbete tidigare, som denne har varit nöjd med är en faktor. Att personen förväntar sig att få arbete är en annan. Förbättrad funktionsförmåga, ett stabilt boende och få dygn i slutenvård är också positiva faktorer. Å andra sidan försvåras möjligheterna om personen har kvarvarande symtom och brister i den kognitiva förmågan.

Författarna visar på den komplicerade bilden av arbetsinriktad rehabilitering i Sverige. Arbetsrehabilitering kan vara en del i psykiatrisk behandling men också finnas i Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans regler för rehabilitering. Steg för Steg har erfarenhet av att personer med psykisk funktionsnedsättning och psykosbakgrund ofta far runt i de system som ska stödja dem till att få arbete. De står ofta mycket långt från arbetsmarknaden. Myndigheterna prioriterar resultat och när personer med psykisk funktionsnedsättning behandlas som en enhetlig grupp går insatserna ofta till dem som står närmast arbetsmarknaden. Steg för Steg ser att det långsiktiga arbetet och den långsamma genomströmningstid som det innebär att fokusera på den gruppen inte passar in i verksamheter som måste ha stora deltagargrupper och ”få ut människor i jobb” på kort tid³.

²Förhandsinformation från Lennart Lundin om kommande ny utgåva av *Psykiska funktionshinder – stöd och hjälp vid kognitiva funktionsnedsättningar*, Lennart Lundin och Sophia Mellgren (red), planerad tryckning på Studentlitteratur i början av 2012. ³Arbete för alla? – införande och resultat av Supported Employment i en svensk kommun, Markström, Nygren, Sandlund.

Verksamheten Kontor & Administration på Steg för Steg utför administrativt arbete åt ett tio-tal fasta kunder från närliggande organisationer. Det rör sig om posthantering, distribution, inventering, registervård, blanketthantering, databashantering, konferensadministration, bokföring, lönehantering och skatter, bokslut, fakturering, kundreskontra, arkivering och kassaredovisning. Kontor & Administration ansvarar också för intern service och en del städuppgifter på Steg för Steg.

Tio anställda/deltagare från Steg för Stegs verksamhet Kontor & Administration har varit projektets arbetsgrupp. Deltagarna är personer som har sysselsättning i verksamheten genom biståndsbedömning från socialpsykiatrin.

Projektledningen har bestått av en projektledare och två handledare.

Steg för Steg ger de anställda/deltagarna stöd genom handledning. I ett administrativt arbete där förmågan att organisera, planera, koncentrera sig och minnas ständigt utmanas så påverkar störningar i tankeprocesserna arbetsförmågan.

ESL-pedagogik är en metod som har utarbetats av psykolog Kerstin Wennström, IVH, Institutet för Vård och Hälsopsykologi, speciellt för socialtjänstens personal. ESL-pedagogik har ett strukturerat sätt att bemöta vardagssvårigheter, att lösa problem och träna färdigheter i det dagliga livet⁴.

På Steg för Steg hade den uppbyggnad av struktur och tydlighet som metoden kräver påbörjats när HUMiA startade.

⁴ www.ivh.se

En nulägesanalys genomfördes för att dokumentera startpunkten för projektet. Arbetet genomfördes som en inventering av vilka arbetsmetoder som använts liksom vilka metoddokument och manualer som färdigställts. Efter nulägesanalysen valde projektgruppen ut följande sju områden för metodutveckling:

- handledning
- manualer
- studiecirklar
- möten
- introduktion av nya deltagare
- egenutvärderingar och självskattningar
- hjälpmedel

Tillsammans med Kerstin Wennström identifierade handledarna sju kriterier inom ESL-pedagogik som skulle uppfyllas inom de sju metodområdena ovan. Dessa kriterier är

- struktur
- tydlighet
- självständighet
- kontinuitet
- återkoppling
- utvärdering

Handledning

Steg för Steg liknar i mycket ett traditionellt företag. Arbetsuppgifterna är verkliga, kunderna förväntar sig att de uppdrag som de ger Steg för Steg utförs med god kvalitet.

Steg för Steg ger de anställda stöd genom handledning. I ett administrativt arbete där förmågan att organisera, planera, koncentrera sig och minnas ständigt utmanas så påverkar störningar i tankeprocesserna arbetsförmågan.

ESL-pedagogik⁵ är en metod som har utarbetats av psykolog Kerstin Wennström, IVH, Institutet för Vård och Hälsopsykologi, speciellt för socialtjänstens personal. ESL-pedagogik har ett strukturerat sätt att bemöta vardags-svårigheter, att lösa problem och träna färdigheter i det dagliga livet⁶. ESL-pedagogik förmedlar både ett allmänt förhållningssätt och en pedagogisk metod i kontakten med personer med psykisk funktionsnedsättning. Meto-

⁵ ESL är en förkortning för Ett Självständigt Liv.

⁶ www.ivh.se

den bygger på delar av ESL-programmet utarbetat av dr Robert Paul Liberman i USA och som har anpassats till svenska förhållanden av psykolog Per Borell⁷.

Personal från IVH fungerade som handledare under uppbyggnaden av ESL-pedagogik i verksamheten Kontor & Administration och psykolog Kerstin Wennström var handledare till verksamhetens handledare tiden före starten av HUMiA- projektet och även under hela projektiden.

Handledarens stöd till personal och deltagare: Handledarens roll är att hjälpa anställda och deltagare att själva utföra sina uppgifter. Handledaren ska vara frikostig med positiv feedback. Handledaren ska också hjälpa deltagaren med motivationen genom att ge arbetsuppgifter som intresserar denne, några gånger både med muntlig instruktion och med manual tills handledaren vet att deltagaren kan utföra uppgiften på egen hand. Om deltagaren har svårt att göra uppgiften själv trots upprepade försök så kan uppgiften vara för svår. Då är det viktigt att förklara att det inte är ett misslyckande.

Handledarens arbetsrutiner: Det är viktigt att handledaren planerar för morgondagen genom att förbereda arbetsuppgifter. Idag finns en del hjälpmedel i Kontor & Administration och hjälpfunktioner/tillbehör för dator som fungerar som hjälpmedel. Ett av de viktigaste hjälpmedlen är Memo Comai som är en Internetbaserad tjänst med tillhörande kompatibla mobiltelefoner som ger påminnelse i mobilen om vilka arbetsuppgifter man har. Arbetsuppgifterna läggs in i dator av handledaren och skickas till de anställdas mobiler. Minnesanteckningar om dagen skrivs i slutet av dagen.

Manualer

Det finns drygt 20 manualer framtagna i Kontor & Administration.

Gruppmanual: Om en uppgift består av flera moment så skriver den anställda eller handledaren en manual. Andra personer provar också manualen för att se om den går att förstå.

Individuell manual: Ofta behövs det manualer som är individuellt anpassade eftersom man tänker olika. Handledaren sitter bredvid och skriver ner i vilken ordning man vill göra momenten för att kontrollera att man inte glömmer.

⁷ Manualen för Ett Självständigt Liv heter Steg för Steg men den har ingen koppling till IFS/CS verksamhet Steg för Steg. Manualen kan tankas ner från nätet på <http://home.swipnet.se/skills/man21>. PDF

Handledarna på Steg för Steg, och två personer ur IFS/CS styrelse, totalt sex personer är utbildade i ESL-pedagogik av psykolog Kerstin Wennström. I utbildningen utgår Wennström från att tydlighet och struktur ska genomsyra verksamhet, förhållningssätt och arbetsmetoder⁸. Wennströms exempel från grundutbildningen i ESL-pedagogik läggs till grund för vårt eget förhållningssätt.

Under projektets gång har handledarna samlat ”handledarkunskap” i en handbok för att få en bättre helhetsbild av handledarrollen. Handboken kallas ”Att handleda på Steg för Steg”.

Utvecklingen av manualer skedde i studiecirkelform. Arbetsgruppen och handledarna började med att ta fram ett antal äldre manualer och diskuterade för och nackdelar med dessa.

För att få en översikt över sambandet mellan de olika komponenterna individuell arbetsbeskrivning/arbetsområde, arbetsuppgifter, manualer, handledning och kvalitetskontroll gjordes en modell för en översiktsmanual. Den används av både handledare och personal som arbetar med uppgifterna. På det sättet blir det tydligt för alla som arbetar med ett komplext uppdrag vilka som kommer att arbeta med uppgifterna.

Studiecirklar

Studiecirkelmetoden är anpassad efter personer med psykisk funktionsnedsättning. Man arbetar i små grupper och långsam takt.

Studiecirkelnas ämne, lokalbehov, kursmaterial och handledarinstruktion

Studiecirkel-ämne	Rum	Kursmaterial	Handledn.-instr.
Hjälpmedel	Konf.	Schema, ev. manual, produkt	Att handleda på Steg för Steg
Manualframtagning	Arb.plats	Schema, manual som ska revideras eller rutinbeskrivning	Att handleda på Steg för Steg

⁸ Grundkurs i ESL-pedagogik för personal i Socialtjänsten, IVH, Institutet för Vård & Hälso psykologi AB

Microsoft Office	Arb.plats	Schema, skärmdumpar på program, övningsexempel, arbetsuppgift	Att handleda på Steg för Steg
Konferens	Arb.plats	Schema, projektplan med tidsplan, exempel på konferensmaterial, rapporter, anmälningslistor, fakturaunderlag m.m.	Att handleda på Steg för Steg
Skrivare, skanner, kopiator m.m.	Arb.plats, skrivarrum	Schema, manual, skärmdump, arbetsuppgift	Att handleda på Steg för Steg

Möten

Det är viktigt att dagarna ser så lika ut som möjligt. Det har vi skapat genom att ha fasta gemensamma tider för kaffe och fast egen tid för lunch liksom en del arbetsuppgifter som görs vid fasta tider och veckodagar. Man utför uppgifter i samma ordning varje gång. Därtill inplanerades ett antal möten; morgonmöten, kontorsmöten, planeringsdag, gruppmöten, individuella möten med handledare. Arbetsgruppen diskuterade gemensamt hur de ville att mötena skulle genomföras för att de skulle bli effektivare. Gruppen identifierade flera områden som behövde förändras.

Nya deltagare

På avdelningen Kontor & Administration har man sin anställning med Steg för Steg som arbetsgivare. Man kan också ha en biståndsbedömd sysselsättning. Projektgruppen har tagit fram en välkomstbroschyr för nya deltagare som innehåller information om praktiska detaljer, personal, rutiner m.m. i Kontor & Administration och Steg för Steg. När det planerades för att ta in två nya deltagare i sysselsättning på Kontor & Administration så orsakade det oro i arbetsgruppen. I en enkät till alla anställda framkom det att de anställdas uppfattning om vilka beteenden som är acceptabla på arbetsplatsen skiljer sig en hel del från person till person.

Egenutvärderingar och självskattning

Med egenutvärderingar har Steg för Steg fått veta vad de anställda har för uppfattning om funktionen hos hjälpmedel, vilken yttre form studiecirkel (internutbildning) ska ha och hur innehållet i en kurs ska utformas för att ge ett gott inlärningsresultat. Handledare och anställda har lärt sig hur man utformar enkla enkäter och testunderlag. Steg för Steg har i egenutvärde-

ringarna fått en metod som ökar de anställdas (brukarnas) inflytande i arbetsituationen.

Med självskattningar har Steg för Steg tagit ett steg mot att arbeta med skattningar av arbetsförmåga om än bara för att utröna behovet av hjälpmedel. Det har skett på ett sätt som är godtagbart för Steg för Steg – med hög grad av inflytande och insyn för de anställda. Diskussioner om kognitiv funktionsnedsättning på Steg för Steg har avdramatiserats. Steg för Steg har utformat en metod för att de anställda ska kunna göra självskattningarna.

Hjälpmedel

För att lära mer om hur personer med psykisk funktionsnedsättning får tillgång till hjälpmedel i arbetslivet använde projektgruppen Hjälpmedelsinstitutets litteratur.

I skriften *Vägar till hjälpmedel och samhällsstöd för personer med funktionsnedsättning*⁹ beskriver Hjälpmedelsinstitutet att begreppet hjälpmedel saknar en tydlig definition och att begreppet har breddats till att omfatta också metoder, ny teknik och de produkter som betecknas som hjälpmedel.

Hjälpmedel är avsedda för personer med funktionsnedsättning för att förebygga framtida förluster av funktion och förmåga, förbättra och vidmakthålla funktion och förmåga, kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet.

De hjälpmedel som möjliggör för en person med funktionsnedsättning att arbeta definieras som arbetshjälpmedel. Ansvaret för arbetshjälpmedel ligger hos arbetsförmedlingarna och försäkringskassorna. De hjälpmedel som används för att motverka att arbetsskador uppstår i arbetet, är ett arbetsgivaransvar och benämns arbetstekniska hjälpmedel.

Hjälpmedelsinventering och -utvärdering på Steg för Steg

I projektet HUMiA inventerades och utvärderades olika hjälpmedel utan att man gjorde skillnad på arbetshjälpmedel eller arbetstekniska hjälpmedel. I den här rapporten använder vi genomgående begreppet arbetshjälpmedel oberoende av om de är arbetstekniska eller personliga.

⁹ Hjälpmedelsinstitutet, *Vägar till hjälpmedel och samhällsstöd för personer med funktionsnedsättning*, rev 2011, PDF, www.hi.se

Inledande utbildning om hjälpmedel

För att få översiktlig kunskap om hjälpmedel för personer med kognitiv funktionsnedsättning så höll Kerstin Wennström från Institutet för Vård- och Hälso psykologi en utbildning i hjälpmedel på uppdrag av Hjälpmedel i Fokus/Hjälpmedelsinstitutet i januari 2010. Tio personer deltog. Kerstin Wennström berättade om varför man kan behöva hjälpmedel som stöd när man har en kognitiv funktionsnedsättning. En del av hjälpmedlen fanns att prova och känna på. De hjälpmedel som Kerstin Wennström informerade om var¹⁰.

Utbildning i hjälpmedel

Vill Du titta, känna och/eller prova på olika hjälpmedel?

Då ska Du anmäla Dig till en visning på Kungsholmens bibliotek den 14 januari kl. 13.00-16.00.

Utbildningen/visningen är begränsad till max 20 personer!!!

Utbildare: Kerstin Wennström från Hjälpmedelsinstitutet.

- nyckelring med inspelningsbar funktion för korta meddelanden
- olika medicindoserare
- timstock
- tids- och planeringshjälpmedlet Handi
- tidur där man själv ställer in tiden och som visar hur mycket tid som är kvar
- sportklockan Timex Iron Man med tidvisning, påminnelse- och meddelandefunktion
- kedje- och bolltäcken som stimulerar och stödjer kropp, sinne och sömn
- planeringstavlor

Inventera arbetshjälpmedel, söka nya hjälpmedel och utvärdera.

Efter den introducerande hjälpmedelsutbildningen i januari 2010 valde man inom projektet att utvärdera två av hjälpmedlen som presenterades - Timstocken och Handi. En timstock inlånades av Hjälpmedelsinstitutet och en Handi II fanns redan hos Steg för Steg. En deltagare på Steg för Steg sökte och beviljades sportklockan Timex Iron Man Datalänk som personligt hjälpmedel.

¹⁰ Se till exempel Hjälpmedelsinstitutets skrift Var-Dags-Hjälp! Exempel på produkter som kan vara till hjälp att klara vardagen, 2010

Hjälpmiddelsinventeringen påbörjades i juni 2010 med en första enkät med frågorna

- Vilka hjälpmedel finns det idag på din arbetsplats?
- Vilka hjälpmedel använder du idag?
- Vilka hjälpmedel behöver du ytterligare?
- Har du hjälpmedel idag som du själv tycker att du inte behöver? I så fall vilka?

✚ Hjälpmedelslista Kontor & Administration

Hjälpmedel	Beskrivning	Typ av stöd	Leverantör
Timstock	Tidshjälpmedel	Tidsuppfattning	Westerstrand. Inlånad från Hjälpmedelsinstitutet.
Laminerade linjaler	För orientering i rader, listor	Koncentration	Framtagna av Kontor & Administration
Hur-Vad-Var (HVV)-manual	Kortfattad manual	Minne, struktur, självständighet	Framtagna av Kontor & Administration
Checklistor	Bokningsbara listor	Minne, struktur, självständighet	Framtagna av Kontor & Administration
Dymomärkning	Tryckning av klisteretiketter	Tydlighet, struktur	Dymo. Finns hos kontorsvaruhus
Numeriskt tangentbord	Kabelanslutet eller trådlöst tangentbord som kan placeras på valfri sida	Händer. T.ex. om höger hand inte kan användas	Tillv. Deltaco. Leverantör Dustin. Det finns fler leverantörer. Sök t.ex. på www.prisjakt.nu
Dokumenthållare	Håller ark i läshöjd. Linjal för radhållning	Nacke, armar. Koncentration	Kontorsvaruhus.
Handi	Tids- och planeringshjälpmedel	Minne, tidsuppfattning, struktur	Handitek. Utvärderat av Steg för Steg. Används g.j. på Kontor & Administration
Chrono Comai	Tidshjälpmedel	Tidsuppf., struktur	Comai. Lånades av lev. för utvärdering
Pausprogram i datorn	Notisruta poppar upp - pauspåminnelse	Vila. Struktur. Minne. Muskler.	
Genvägar på skrivbordet	Snabbare väg på datorn till filer	Tydlighet	Windows 7
Enskilda daglappar, återkopplingslapp	Planering av dagens uppgifter och återkoppla	Struktur, planering, organisation	Handledaren, Memo Comai
Hörlurar	Lösa hörlurar som ansluts till datorn	Koncentration, ljudisolering	Finns hos många lev. Dustin, Clas O, webshop
Almanackor	Kontorsalmanacka, personlig almanacka, kalender	Minne, struktur	Lev av kontorsvaror, butik, mobillev.
Fästisar, post-it i datorn	En fästis för noteringar läggs på skrivbordet på datorn	Minne, tydlighet	Microsoft Windows 7

Övriga hjälpmedel på hjälpmedelslistan ovan provades ut under projekttiden och som används av anställda och deltagare på Kontor & Administration är

- Dokumenthållare
- Pausprogram i datorn
- Genvägar på skrivbordet
- Enskilda daglappar, återkopplingslapp. Se bilaga 2, Processkarta webbkalendern Memo Comai
- Hörlurar
- Almanackor
- Fästisar, post-it i datorn

3. Resultat

Genom nulägesanalysen som gjordes som första moment i projektet blev det tydligt hur långt genomförandet av ESL-pedagogik hade kommit i verksamheten.

Övergripande resultat

Tillsammans med Kerstin Wennström, IHV, identifierades sju olika kriterier som skulle uppfyllas inom varje utvecklingsområde i projektet. Ett schema byggdes upp som visar hur kriterierna uppfylls inom varje område och visar på så sätt måluppfyllelsen för de metoder som tas fram. Schemat kan med fördel också användas av handledarna i det framtida dagliga arbetet för att säkra följsamheten till ESL-pedagogik. Se bilaga.

Handledning

Genom litteratur, kursmaterial och möten med Kerstin Wennström och Lennart Lundin med flera har Steg för Steg fått kunskap till att skapa tydliga förutsättningar för handledarrollen på Steg för Steg.

Steg för Steg kan i stort sett omgående börja med internutbildningar för handledare med den kurslitteratur som finns angiven i handboken *”Att handleda på Steg för Steg”*.

Steg för Steg har fått en struktur för en handbok för handledare *”Att handleda på Steg för Steg”*. Alla områden i projektet lades inte in i handboken. Den kommer att utvecklas och kompletteras med tiden.

Manualer

Projektets arbetsgrupp har tagit fram en ny modell för manualer. De kallas HVV, Hur-Vad-Var. De är kortfattade och tydliga. De flesta av de äldre manualer som togs fram åren före projekttiden kan arbetas om till den nya modellen.

HVV-manualen har lagts in i handboken ”Att handleda på Steg för Steg”.

En instruktion för handledare har tagits fram som beskriver hur inläring via Hur-Vad-Var- manualen ska ske. Instruktionen har lagts in i handboken ”Att handleda på Steg för Steg”.

Studiecirklar

I projektet HUMiA togs en fast struktur för studiecirklar fram, som ska vara densamma oberoende av vilket ämne det är som ska studeras. En manual för hur formen för studiecirkelarna ska se ut togs fram liksom en instruktion till studiecirkelledare/handledare.

Möten

Kontorsmötena i verksamheten Kontor & Administration på Steg för Steg har fått en fast struktur. På mötena används en fast dagordning, tidskontroll med timstock och protokollen formuleras gemensamt under mötets gång. Det har lett till att mötena blir effektivare och hålls inom mötestiden. De anställda och deltagare kan genomföra mötena självständigt med mycket lite stöd från handledare.

Nya deltagare

Steg för Steg har infört två nya moment som Kerstin Wennström, IVH förmedlat under tillämpningsstödet i projektet. Det ena momentet handlar om att upprätta, genomföra och stämma av genomförandeplaner. Det andra avser en problemlösningsmetod där handledaren stödjer deltagaren genom ett tiotal steg mot en lösning av ett problem.

Processen när en ny deltagare kommer för att få sysselsättning på Steg för Steg har dokumenterats och lagts in i handboken ”Att handleda på Steg för Steg”.

Hjälpmedelsschema, handboken och handledningen är områden i projektet som ger ett bra stöd till handledarna i arbetet med nya deltagare.

Hjälpmedel

Steg för Steg har fått kunskap om hur förskrivningsprocessen för hjälpmedel till personer med psykisk funktionsnedsättning ser ut för anställda med lönebidrag och för personer som har sysselsättning i verksamheten genom biståndsbedömning från socialpsykiatri.

Personalen på Steg för Steg har fått utbildning om hjälpmedel från projektet Hjälpmedel i Fokus/Hjälpmedelsinstitutet.

I projektet inventerades drygt femton olika hjälpmedel under projekttiden. Det var i huvudsak arbetstekniska hjälpmedel. En del av dem hade funnits innan projektet startade, andra kom till under projekttiden. En utvärdering gjordes av hjälpmedlen.

En hjälpmedelslista togs fram med beskrivning av hjälpmedlet, vilken funktion det fyller och vem som är leverantör sammanställdes.

ESL-metoden är en av få evidensbaserade metoder för psykosociala insatser i Sverige. Metodutvecklingen av ESL-pedagogik inom projekt HUMiA: s sju olika områden - handledning, manualer, studiecirkel, nya deltagare, egenutvärdering/-självskattning och hjälpmedel - ger ett kraftfullt stöd till anställda och deltagare i verksamheten. Steg för Steg har förhoppningen att på längre sikt kan ESL-pedagogik utvecklas till en metod som leder till hög grad av självständighet för många individer och därmed ger dem större möjligheter att söka arbete på hela arbetsmarknaden.

Framtidsvisioner

IFS/CS och verksamheten Steg för Steg ska verka för att samhället fördelar större resurser till målgruppen och de verksamheter som har metoder för att stödja anställda personer med psykosbakgrund.

Steg för Steg anser att det borde vara av nationellt intresse att evidensbaserade metoder utvecklas, särskilt inom arbets- och sysselsättningsområdet. Steg för Steg ska bidra till spridningen av den kunskap som verksamheten har fått genom projektet till många organisationer, myndigheter och personer. Detta ska ske genom föreningen IFS/CS intressepolitiska verksamhet.

ESL-pedagogik har inte anpassats till ett socialt företag med administrativt arbete tidigare. Steg för Steg har utvecklat ESL-pedagogik i en ny riktning.

Steg för Steg ska fortsätta bygga upp handledarkunskap inom ESL-pedagogik på Steg för Steg för att stödja handledarna i deras gärning att sin tur ge stöd till anställda och deltagare på Steg för Steg.

Några av de viktigaste områdena som återstår att vidareutveckla är följande:

- handledarrollen och handledarkunskap
- manualframtagning och processdokumentation
- egenutvärderings- och självskattningsmetoderna så att det blir självklart för anställda och deltagare att själva bedöma funktioner hos arbetsverktyg och metoder samt att bedöma sina behov av hjälpmedel och stöd
- samarbetet med Arbetsförmedlingen Rehab för att se om det finns möjlighet att utveckla en webbkalender som uppfyller Steg för Stegs behov
- uppbyggnad av kvalitetssäkringssystem i hela organisationen som stödjer ESL-pedagogik med värdegrund, struktur och dokumentation
- Sprida information om de resultat Steg för Steg uppnått i projektet och om framtida rön i arbete med ESL-pedagogik i arbetet

Hjälpmiddelsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmiddelsinstitutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att med-

Hjälpmiddelsinstitutet

Box 510, 162 15 Vällingby

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

Webbplats www.hi.se